

TMMOB
Maden Mühendisleri
Odası

19 EYLÜL
TMMOB MÜHENDİS MİMAR ŞEHİR PLANCILARI
DAYANIŞMA GÜNÜ / ÖZEL SAYI

SUNUŞ

Gerek vasıflı, gerekse vasıfsız, işgücünün bir bütün olarak günümüzde yaşadığı sorunlar artarak devam etmektedir. 1970'lerin sonları da; emekçi halkın ve onların bir parçası olan bizlerin çalışma hayatına ait sorunlarının yoğunlaştığı, anti-demokratik uygulamaların arttığı ve faşist saldırıların sistematik olarak sürdürüldüğü bir dönem olarak, ülkemizin tarihindeki yerini almıştır.

İkinci dünya savaşından sonra, burjuva devletleri; halk kitlelerinin sisteme karşı ayaklanmalarını, bağımsızlık mücadelelerini ve sosyalizmin oluşturduğu alternatifleri göz ardı edememiştir. Bununla birlikte savaşın ekonomilerde yarattığı tahribat, kapitalist ülkelerin ve burjuva devletlerin ekonomik, sosyal ve politik hayatın yeniden inşasını zorunlu kılmıştır. Bu yeniden inşada, devlet sosyal sorumluluk üstlenerek istihdamı teşvik edecek, ekonomik gelişmede rol oynayacak, ülke içerisinde korumacı politikalar izleyerek, tüketim arttırıcı uygulamalarla yatırım, istihdam ve kalkınma sağlayarak ulusal ekonomileri geliştirilecek ve sınıf çatışmalarını etkisizleştirmek için sosyal güvenlik önlemleri alacaktır. Bu politikanın adı Keynesçi ekonomi politikalarıdır. 1970'lerin ortalarında icat edilen küreselleşmeci politikalarla Keynesçi politikardan vazgeçen burjuva devletleri, emekçi halkın kazanımlarını da birer birer budamaya başlamıştır. Böyle bir süreçte, TMMOB, 17.9.1979'daki basın açıklamasıyla, 19 Eylül 1979 tarihli bir günlük iş bırakma eyleminin gerekçesini aşağıdaki gibi ifade etmişti:

“.... Maden ocaklarından enerji santrallerine, fabrikalardan tarlalara, şantiyelerden bürolara dek hayatın her alanında çok zor koşullar altında görev yapan mühendis ve mimarlar, tüm emeği ile geçinenler gibi, giderek daha da büyüyen sıkıntılar içinde yaşamaya çalışmaktadırlar. Bugün, nicel

ve nitel yönden her işimizi görecekteknik elemana sahip bulunan Türkiye’de, bütün önemli işler yüz binlerce lira aylıklar ödenerek yabancı sözde uzmanlara gördürülmekte, gelişmemizin-kalkınmamızın yönetim ve denetimi yabancılara terkedilmiş bulunmaktadır. Bu yapı içinde bilim ve tekniği emekçi halkın çıkarları doğrultusunda yalnızca onun hizmetine sunması engellenen yurtsever mühendis ve mimarlar, tüm çalışanlar gibi; bir yandan açlığa, işsizliğe, yurt dışına göçe zorlanmakta, öte yandan da baskılara, kıyımlara, faşist saldırılara hedef olmaktadır. Büyük bir kısmı kamu kesiminde çalışan, grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklara sahip bulunmadığı için ücretleri tek taraflı olarak belirlenen mühendis ve mimarların ücretlerinin hayati giderleri karşılayacak biçimde değil de, IMF buyruklarına göre düzenlenmesini kabul etme olanağı yoktur...”

Eylemden bir gün sonra yapılan açıklamada ise, aşağıdaki değerlendirme yer alıyordu (her iki basın bildirisinin tam metni arka sayfalardadır):

“.... TMMOB tarafından yapılan çağrı uyarınca, dün Türkiye düzeyinde gerçekleştirilen “Bir günlük iş bırakma eylemi” başarı ile sonuçlandı. Çalışanların bir parçası olan; grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklara sahip olmadığından ücretleri tek taraflı ve çok yetersiz düzeyde belirlenen; işsizliğe, geçim sıkıntısına mahkum edilen; emekçi halkımızın çıkarlarını savunduğu için baskılara, kıyımlara, faşist saldırılara uğrayan mühendis ve mimarlar; örgütlerinin çağrısını büyük bir inanç ve tam bir kararlılık içinde işyerlerinde uyguladılar. Gerek eylem öncesinde, gerekse eylem anında çok yönlü destekleri ile bizlere güç katan Tüm demokrasi güçlerine, hemen başlarda teşekkür etmeyi önemli bir görev sayıyoruz. 19 Eylül

eylemi her aşaması ile çalışanların ve örgütlerinin fiili birlikteliğinin gerçekleş-tirmesi açısından son derece önemlidir. Önümüzdeki günlerde çalışanların verecekleri ortak mücadeleler açısından olumludur, güven vericidir. Haklı isteklerimizi elde etmek için gerek içimizde, gerekse diğer çalışanlar ve örgütleri ile birlikte sürdürdüğümüz mücadele bitmemiştir. Programımız uyarınca diğer kuruluşlarla ortak çalışmalarımızı daha güçlü bir biçimde sürdüreceğiz bölgesel eylemleri ve çalışanlar kurultayını mutlaka gerçekleştireceğiz, çalışanların ortak mücadeleleri sonunda tüm haklarını mutlaka alacaklarından kimsenin kuşkusu olmamalıdır. Eylem öncesindeki açıklamalarımızda belirttiğimiz gibi, hiçbir baskı bizleri haklı mücadelemizden alıkoyamayacaktır. Yetkililerin son eylemde görülen kararlılık karşısında, bu konuda gereken derisi çıkaracaklarını umuyoruz. Mühendis ve mimarlar, diğer çalışanlarla birlikte, bugün sahip olmadıkları demokratik direnme haklarını er geç alacaklar, giderek kendi yaşam koşullarını belirlenmesinde söz ve karar sahibi olacaklardır...”

On binlerce mühendis ve mimarın katıldığı bir günlük iş bırakma eylemi, 55 ilde ve 740 işyerinde başarıyla uygulanmış, eylem tüm çalışanlar ve demokratik örgütlerin çok yönlü desteği ile daha da güçlendirilmiştir. Bu eylem sabahı, dönemin Başbakan yardımcısı Hikmet Çetin: “... **teknik personelin yasal olmayan siyasi amaçlı davranışlara itibar etmeyecekleri inancını taşıyorum...**” diyerek, iktidar sahiplerinin klasik söylemini yapmış ve güncel çıkışını açıklamıştı.

70’lerde başlayan ve günümüzde de yaşanan küreselleşme süreci ise; özelleştirme, taşeronlaşma, esnek çalıştırma, işi parçalama, işletmelerin bir bölümünü başka yerlere taşıma, rekabette geride kalmama, maliyetleri en düşük düzeye çekme, devletin ekonomideki

rolünü zayıflatma, emekçi kitlelerinin örgütlenmesini engelleme, devletin düzenleyici ve denetleyici rolünü küresel sermayenin çıkarları doğrultusunda yeniden tanımlama gibi uygulamalarla boy gösteren, çeyrek binyıllık muhafazakâr-liberal antika modelin “yeni” suretinden başka bir şey değildir. Tanımlamaya çalıştığımız bu “yeni” düzen içinde, siyasi iktidar da; kanun hükmünde kararnamelerle, TMMOB’yi kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirmeye çalışmaktadır; eğer bunu başaramazsa, TMMOB’nin örgütsel bütünlüğünü bu defa kanun marifetiyle bozmakla da kalmayıp, tamamen ortadan kalkmasını sağlamaya çalışacaktır.

19 Eylül 1979 Eylemi, dönemin TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı ve meslektaşımız Yalçın Çilingir tarafından, aşağıdaki ifadelerle değerlendirmişti:

“... TMMOB, 1975-1980 döneminde sol muhalif bir çizgi izledi, üyelerine ve kendisine dayatılan savaşı kabul etmek zorunda kaldı. Bu savaş sırasında mesleki talepler, ikinci plana itilmek zorunda kaldı. TMMOB’nin o dönemdeki duruşunu eleştirenlerin bu zorunluluğu görmele-ri gerekir. **Tarih, biraz da istemedikleri halde savaşmak zorunda bırakılmışların tarihi değil midir?!.. Bu tarihin iki özgün ve önemli ürünü, Birlik Haberleri ile 19 Eylül 1979 eylemidir....**”

TMMOB 24. dönem çalışma raporunda ise, 19 Eylül 1979 aşağıdaki gibi değerlendirili-yordu:

“... TMMOB, 24. dönemde, bütün güç-lüklere karşın çok yol almıştır. Bugün ya-şanan sonuçlar, on yıla yakın bir süredir yılmadan ve bunalmadan verilen mücade-lerin bir ara ürünüdür. Yıllardır çok güç koşullar altında görev yapmak için çaba-layan TMMOB’yi, önümüzdeki zor gün-lerde daha çetin görevler beklemektedir. Bu olgu enine boyuna değerlendirilmeli,

TMMOB
Maden Mühendisleri
Odası

19 EYLÜL

TMMOB MÜHENDİS MİMAR ŞEHİR PLANCILARI
DAYANIŞMA GÜNÜ / ÖZEL SAYI

geçen dönemde kısmen aşılan dağınıklık-
ğın ve etkisizliğin önümüzdeki dönemde
büyük ölçüde aşılabilmesi için istek, iyi
niyet, inanç ve kararlılık gösterilmelidir.
Ayrılmaz bir parçası olduğumuz Türki-
ye emekçi halkının ve dolayısı ile bizle-
rin sorunlarının çözümü yolunda görev
yapabilecek bir TMMOB için bu Genel
Kurul'un ışık tutacağına inanıyoruz..."

TMMOB; yerüstü ve yeraltındaki doğal kay-
naklarımızın talanına karşı olduğu için, özel-
leşirmelere ve taşeronlaşmaya karşı olduğu
için, doğal çevrenin tahribine karşı olduğu
için, emek sömürsüne karşı olduğu için, her
türlü eşitsizliğe, adaletsizliğe, açlığa ve yok-
sulluğa karşı olduğu için, savaşa karşı barışı
savunduğu için halâ egemenlerin hedefinde-
dir. **19 Eylül 1979**, başta TMMOB ve bağlı
odaların kadroları ve üyeleri tarafından, **ye-
niden ele alınıp değerlendirilmeli ve ders
çıkarılmalıdır.**

Bu kapsamda AKP'nin gerek mesleğimize,
gerekse örgütümüze yönelik ciddi saldırılar
içinde olduğu bu günlerde, "Mesleğimize ve

Örgütümüze Sahip Çıkıyoruz" diye haykı-
rarak, açlığa, işsizliğe, baskılara, kısımlara,
saldırlara maruz kaldığımızı ama asla yılma-
yacağımızı, bilim ve tekniği halkımızın çıkar-
ları doğrultusunda, yalnızca onun hizmetine
sunacağımızı bu özel sayı ile bir kez daha du-
yurmayı görev bildik.

19 Eylül eylemini zorlayan benzer koşullar
halen devam etmekle birlikte; biz mühen-
dislerin, ekonomik, demokratik ve mesleki
sorunları daha da artmıştır. Emekçi halkın
bir parçası olan mühendislerin, dolayısıyla
TMMOB örgütlülüğünün, emek örgütleri ile
birlikte yürüteceği mücadelenin kararlılığı
bu süreci belirleyecektir. 19 Eylül 1979'un
bu özel sayımızdaki değerlendirilmesi de
günümüzün mücadelesine ışık tutacaktır. **19
Eylül örgütleyenleri ve hayata geçirenleri
saygıyla anıyoruz!...**

**YAŞASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ!
YAŞASIN TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ!!**

YÖNETİM KURULU

